

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE

M. A. (PARANGAT) SOCIOLOGY EXAMINATION: DECEMBER – 2022 SECOND SEMESTER

Subject: Rural Sociology - II (SCBCS-17-214)

Date: 20/12/2022

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.00 pm

Instructions: 1) Attempt any *Five* questions.
2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1) State the politics revolved around water issues in India. (20)
- Q. 2) Evaluate the agrarian policies in India since India's independence. (20)
- Q. 3) Critical evaluate the role of community development programme in India (20)
- Q. 4) Evaluate the rural development strategies in India. (20)
- Q. 5) State the problems of landless labour in India. (20)
- Q. 6) Explain the major Agrarian Movements in India. (20)
- Q. 7) Evaluate the politics of land acquisition policies in India. (20)
- Q. 8) Define globalization and its impact on agrarian structure in India. (20)
- Q. 9) Define migration. Give various pull & push factors of migration in India. (20)
- Q.10) Write notes on *any two* of the following. (20)
- a) Public spaces
- b) Globalization
- c) Community knowledge in agrarian society
- d) Rural poverty

मराठी रूपांतर

ग्रामीण समाजशास्त्र भाग – २ (SCBCS- 17-214)

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.

- प्र. १) भारतातील पाण्याच्या प्रश्नाभोवती फिरणाऱ्या राजकारणाचे विवेचन करा. (20)
- प्र. २) स्वातंत्र्यानंतरच्या भारतातील कृषी धोरणांचे मूल्यमापन करा. (20)
- प्र. ३) भारतातील समुदाय विकास कार्यक्रमाच्या भूमिकेचे चिकित्सक मूल्यांकन करा. (20)
- प्र. ४) भारतातील ग्रामीण विकास धोरणांचे मूल्यमापन करा. (20)
- प्र. ५) भारतातील भूमिहीन कामगारांच्या समस्या सांगा. (20)
- प्र. ६) भारतातील प्रमुख कृषी चळवळी स्पष्ट करा. (20)
- प्र. ७) भारतातील भूसंपादन धोरणांच्या राजकारणाचे मूल्यमापन करा. (20)
- प्र. ८) जागतिकीकरण आणि त्याचा भारतातील कृषी संरचनेवर होणारा परिणाम विशद करा. (20)
- प्र. ९) स्थलांतराची व्याख्या करा. भारतातील स्थलांतराचे 'आकर्षित' करणारे व 'ढकलणारे' घटक सांगा. (20)
- प्र. १०) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा. (20)
- अ) सार्वजनिक अवकाश
- ब) जागतिकीकरण
- क) कृषक समाजातील सामुदायिक ज्ञान
- ड) ग्रामीण दारिद्र्य